

Magyar - Hírmondó.

XXXXXXXXXX

Nro 31.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)
17-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Olasz - Országi Tudósítások.

(A' Bétsi Udvari Újság szerént.)

„A' Frantzia és a' Cisalpina Respublikák között lett Kötésről bizonyosnak írodik, hogy azt nem hagyta légyen helybe eleintep, a' Mediolánumban üő Törvényhozó - Gyűlésnek öregebbik Tanáttsa; hanem vizsgálta küldötte azt a' Direktóriumnak, közölvén egyfzersmind az okait is ezen tselekedetének. A' Direktórium, azonnal által küldötte az öregebbik Tanáts' Írását, az Iffjabbik Törvényhozó Tanátsnak, oly jelentés mellett, hogy a' Konstitútzió szerént, szabadságában van ugyan az öregebbik Tanátsnak, el fogadni vagy nem fogadni a' Kötést: de, okok' fel-hordására nintsen hatalma. Az Iffjabbik Tanáts, kötelességének tartotta ily környűllállásokban, hogy a' Kötést, által küldje még egyfzer, az öregebbik Tanátsnak, mely is újra elő-vette a' Kötést, és meg-kérdezte Írásban a' Direktóriumot: Mitől lehetne felni, a' Fr. Direktórium és *Berthier* Generális' reszéről, arra az esetre, ha a' Kötés helybe nem fog-

K k

na hagyódni? A' Direktórium, nem felelt írásbann ezen Kérdésre; hanem magához kérlette az öregebbik Tanáts' Elölülőjét, kinek is úgy a' lelkére beszélt, hogy végre Mártz. 20-dikánn az öregebbik Tanáts is csak ugyan reá állott a' Kötésre, valasztván a' bõltesség' regulája szerént, a' két el kerülhetetlen Roszsz között a' kisebbiket. "

„ Mihelyt az első Híradást vette a' Fr. Direktórium, arról a' nagy idegenkedésről, melyet, a' szóban forgó Kötés eránt nyilatkoztattak a' Cisalpinusok: leg ottann kérmény rendelkezéseket tett azon esetre, hogyha el nem fogadódnék a' Kötés a' Cisalpina Respublika által: mely rendelkezéseknek végrehajtását bizta *Berthier* Generálisra. Ez akkor éppen Genuában volt, 's egy Kurír Párisból oda érkezett hozzá Mártz. 19-dikénn; más nap pedig Mediolánumból is: minekokaért sietséggel ott hagyta Genuát, ámbár a' Liguriai Elöljárók el végezték vala magok között, hogy az Olasz - Országban lévő Fr. Seregnek 's annak Vezéreinek tisztességére, különös víg inneplés tartassék Mártz. 21-dikénn, *Genua* Városában. "

„ *Berthier* Generálisnak Mediolánumba lett érkezését meg-előzték vala már két rendbéli Írásai, melyeket még Mártz. 17-dikénn intézett vólt, egyiket a' Cisalpinus Néphez, másikat pedig a' Cisalpinum Direktóriumhoz. A' Neppel igyekezett el

hitetni, a' Kötésnek hasznos és szükséges voltát, 's a' Fr. Elöljáróknak a' Cisalp. Republikáról való jól gondolkodását. A' kik roszszúl szólnak a' Kötésről, azokat a' Cisalpina Respublika' meg-esküdtt ellenségeinek mondotta lenni. — A' Direktóriumnak parantsolta, hogy fogasson el egy-néhány Újságírókat, „a' kik illetlenül szóllottak a' Fr. Nemzetről“ 's büntessen meg; egy idegen származású Tagját pedig az öregebbik Törvényhozó Tanátsnak, állíttasson, meg-ítéltetés végett, az Ifjabbik Tanáts' eleibe, mely Tagot, azzal vádolt, hogy Az Mántuában pártütést támasztott.

„Hogy Mediolánumba érkezett *Berthier* Generalis Mártz. 21-dikén: már akkor egészfzen tetszése szerént találta a' dolgok' folyamatját, mind a' Kötésnek be-vétetettésére, mind a' Direktóriumhoz intézett parantsolatjának telyesedésére nézve; mert már az általa be-vádolatott Tagja ellen az öregebbik Törvényhozó gyűlésnek, éppen akkor készítette az Ifjabbik Tanáts, a' Vád-végzést. Mártz. 23 dikánn tehát, ismét vizfsza-indúlt Generalis *Berthier* Genuába.“

„A' Fr. Respublika, sok gyémánt-köveinek, Apr. 14-dikénn leendő árrúba bortsattatását hirdettette ki Genuában, 's az el adásból be-kerülendő Summa, az ott lévő Fr. Katonaság' tartására volt rendelve. Rómában pedig hasonló végre, sok festett-

's álló-képeket, és más drágaságokat szándékoztak kótyavetyélni a' Fr. ák: melyek, a' *Tolentinói* Békesség-kötés által lettek az ő Respublikájoké: de el nem szállítottak volt még Rómából, Párisba.

„A' *Lukкаи* Respublika, feltvénn a' maga Konstitúzióját a' Frantziáktól, Párisba küldötte, *Lucchesini* Márkézt (a' ki nem régebben Pruszsus Követséget viselt a' Bétsi Udvarnál). Küldött Genuába és Mediolánumba is két Deputátusokat, amoda, *Manzi*; ide pedig *Garzoni* nevezetű Prókátort. Nagy készséggel telyesítették a' Lukkaiak *Berthier* Fr. Vezér' kívánságát is, a' ki kétféle ezer tallert kért tőlök költsön a' Fr. Respublika' nevében. Ezen summának ki-pótolására, nem csak készpénzt, hanem ezüst portékákat is hordott ötféle a' Nemesség 's Papság. A' készpénzért, *száztól négy*; az ezüst készületekért 6 prócentó interest ígért kinek kinek a' Magisztrátus.

„Florentziából írták Mártz. 28-dikán, hogy Lorenzana, Doria, és Livizzani Kardinálisok is oda érkeztek. — Pápa Ő Sz. gének igen sok kérő irások adódtak vala által Szienában: de az említett napi Tudósítás szerént, nem vett már el akkor semmi Instántziát többé Ő Sz. ge.

„Az új Római Konstitúzió által meghatározott 5 Konzulok tzeremóniással be-ültették Igazgatói székeikbe, a' Qui-

rinale nevű palotában *Massena* Fr. Vezér által Mártz. 20-dikánn. “

Angliát illető és Angliai Tadósítások.

Tíz vagy tizenkét millióra megy Angliának azon kára — mint *Mádrítból írják* — melyet vallott Á'sia napkeleti-tengerén, az úgy nevezett Manillai Spanyol Szigetek ellen indított hajóiban. Tsak a' lineai hajói közzül t. i. négyet süljesztett el a' rettenetes szélvész, 's ily nagy veszte séggel, minden szerezte próbálhatás nélkül kénytelenítettett vissza-terni az Anglus Hajóssereg, Manilla ellen erányzott útjából.

A' múltt postán említett két új talál-mánnyai egy Portsmouthi Rézmívesnek, ezek: 1.) Egy 18 lábnyi hoszszaságú vas-lántz, mely, két egymástól erányos mészszeségre helyeztetett ágyúkból ki-lövettetvén, el hordhatja egyszerre az árbotzfáit és vitor-lait egy ellenséges hajónak; a' szárazon pedig egész sorokat le-seperhet a' Kato-nái' soraiból. A' próba meg-tevődött már ezen találmánnyal Portsmouthnál. 2.) Egy meg feneklett hajó, ki lő ágyúból a' partra egy kötelet, melynél fogva, meg lehet szabadítani a' fenn akadt hajó' embereit. Ezen 2-dik találmány' próbája is helybe-hagyást érdemielt, mint szintén az elsőé.

A' meg árestáltatott Irlandusok kö-zött sok van olyan, a' kinek vagyonja, fél millió forintnál többre, 's még egész mil-

lióra is betsültetik. — Lord *Fitzgerald* is el fogatott volna; de által szaladt egy tsónakon Angliába. Ennek a' Lord *Fitzgerald*nak a' Felesége, Leánya annak a' *Genlis* Afzszonyságnak, a' ki Nevelője volt, a' néhai *Auréliánusi Fr. Hertzeg*' Gyermekeinek.

Az Ország-gyűlése' Első. Táblájának 22-dik Mártziusi Ülésében két óráig nyújtotta Beszédét *Bedford Hertzeg* a' mostani Ministerek le-tétettése végett: de voksra botsáttatván javaslása, csak 13-an állottak reá arra, és 113-an voltak ellene. Nagy tüzzel beszélt Hertzeg *Bedford*: és utóljára úgy el fárasztotta magát, hogy javaslása' summáját, helyette a' Nagy Kanzellárius olvasta fel.

Dundas Minister, az Ország-gyűlés' 2-dik Táblájának 27-dik Mártziusi Ülésében egy oly Végzés-formát terjesztett a' Tábla' eleibe, a' melynek ereje által nagyobb módja lehessen Király Ő Felségének ezentúl az Ország' bátorságáról való foganatos gondoskodásbann, 's az oly Személyek' kárának meg-térítésébenn, kik az Ország' védelmére erányzott intézetek miatt, szenvedtek a' magok Vagyonjokra nézve. *Pitt* Minister így szólott ezzel az alkalmatossággal:

„A' mi illeti Irlandiát, minden juskat meg-kapott az: a' melyekben Mi ötöt részeltethetünk. Ez a' szó: *Békességes,*

igen gyönyörködteő módra hangzik, sok Embereknek füleikben: de igen kétséges annak az értelme, a' mostani különös környülállásokban. Hát, kegyelmesek 's békességesek tartozunk e' mi lenni az olyan Emberek eránt, a' kik Irlandiát el akarják szakasztani Nagy-Britanniától, Jakobina Respublikává kívánják tenni, és a' republikánizált Fr. Ország' óltalma alá vetni; 's ugyan azért már most, minden erőszakoskodásokat meg-engedtek magoknak, az igaz Szabadság; erköltsbéli tökéletesedés; és a' Közjó ellen? Hogyan engedhetnénk meg, hogy ez a' Velünk öfsze-atyafiasodott Ország, prédájává legyen a' zabolátlanság' rettcnetes következéseinek? Hogy áldoznánk fel ezen Ország' békességes Lakosait, azoknak a' kevés Pártosoknak, a' kik hegyes tört tartanak kezeikbenn; hogy által szúrják mindennek a' szívét; a' ki nem egyez meg velek, a' politikai vélekedésekbenn? — Ily környülállásokban hints más mód az erőszakos eszközökön kívül, a' jó gondolatúaknak meg tartására. Minthogy Helvétziáról oly sokszor volt emlékezet, meg-mondom az értelmemet erről a' derék, de szerentsétlen Tartományról. Ez, a' maga szerentsétlenségére, igen sokat hajlott mindjárt eleintén a' Fr. Demokrázia' sugallására. Reá állott önnön igazgatasa' formájának meg változtatására: csak hogy meg-tsendesítthesse az ellenséget;

De mind az semmit se' használt: mert a' kevély ellenség, kinek kívánságai határ-nélkül valók, számba se' vette, a' mit Helvétzia tselekedett az ő kedvéért. Ha a' Helvétusok, férjfi módra ellene szegezték volna magokat, jussaik' háborgattatásának mindjárt eleinten; ha a' magok-uraságát elébb igyekeztek volna fenn-tartani: úgy most szabadok volnának: és én remény-lem, hogy még most sem éppen késő az ő ellentállások. *(Még ekkor nem érkeztek volt el a' legújabb Helvétziai Tudósítá-sok Londonba.)*

A' Svéd Király, buzgó hajlandóságát nyilatkoztatta a' Keresztényen Vallás eránt azon Rendelésébenn is, melyet Február. 20-dikán adott ki, az esztendőnként előfordúltni szokott háláadó 's bőjtel egybekötöttetett közönséges innepszésnek e' folyó 1798-dik eszt. ben lejendő tartatása eránt. „Boldog az a' Nép — így szól a' Király — a' mely nem tsak meg-esméri szóval az igaz Keresztényen Vallást, hanem köve-ti is azt, melynek Isteni eredetet és méltóságát mutatja, a' jó erköltsökre hasznos-sann oktató tudománya. Tudjuk, mely foganatosok a' Királyok' jó példái, az Isténi félelemre nézve is. Azonn lészünk a' Mennyei Felség' kegyelme által, hogy ré-fzünkről, az olyatén példák ne hibáz-zanak.“